

NACIONĀLAIS
ATTĪSTĪBAS
PLĀNS 2020

EIROPAS SAVIENĪBA
EIROPA INVESTĒ LAUKU APVIDOS
Eiropas Lauksaimniecības fonds
lauku attīstībai

Atbalsta Zemkopības ministrija un Lauku atbalsta dienests

Inovatīvi, ekonomiski pamatoti risinājumi ābeļu un aveņu ražošanas efektivitātes un augļu kvalitātes paaugstināšanai

Eiropas Lauksaimniecības fonda lauku attīstībai (ELFLA)
projekts Nr.: 18-00-A01612-000025
(2018-2023)

**Aktivitāte: Ābeļu vainagu mehānizētas veidošanas ar mērķi mazināt
roku darbu un mehānizēta ziedu retināšana ar mērķi mazināt
darbaspēka izmaksas un ražošanas periodiskumu**

Retināšanas ekonomiskā ietekme uz ābolu kvalitāti

Ražas sadalījums pēc ābolu svara, %	120+	100-120	80-100	zem 80	Vidējā svērtā ābolu cena, EUR/kg
Bez retināšanas	28,9	46,3	15	9,8	0,93
Ziedi retināti	38,6	49,2	8,7	3,5	1,02
Cena atbilstoši izmēram, EUR/kg	1,2	1	0,8	0,5	x

Izmantotie dati: Z/s «Pīlādži» šķirne Zarja Alatau (2013), 2022. gads

Aprēķinot ābolu vidējo svērtu cenu atbilstoši sadalījumam pēc svara, ražu retinot cenas palielinājums var sasniegt 0,09 EUR/kg.

Ekonomiskais ieguvums, EUR/ha

- Ekonomisko ieguvumu aprēķina no vidējās ābolu ražas vērtības pieauguma atņemot izmaksas manuālajai un mehānizētajai ābeļu vainagu veidošanai
- $E = R_n * C - R_1 * C - I$, kur
- E- ekonomiskais ieguvums, EUR/ha
- R_n – ābolu raža atbilstošajam veidošanas variantam t/ha,
- R_1 – ābolu raža pirmajā variantā veidojot vainagu manuāli pavasarī, t/ha
- C – ābolu cena EUR/t
- I – izmaksas vainaga veidošanai, EUR/ha

Pieņēmumi aprēķiniem

- VID apkopotā bruto vidējā stundu tarifu likme augļu audzēšanas laukstrādniekam ir 6,02 EUR/h
- Mehanizētā zaru griezēja kalpošanas laiks – 10 gadi
- Ābolu cena bez retināšanas – 0,80 EUR/kg
- Ābolu cena ar retināšanu – 0,89 EUR/kg

Vainagu veidošanas risinājumu ekonomiskais izvērtējums z/s «Pīlādži»

		Vidējie ieņēmumi, EUR/ha	Ieņēmumu starpība EUR/ha	Izmaksas vainaga veidošanai, EUR/ha	Ekonomiskais ieguvums vai zaudējums EUR/ha
Auksis (2013)	Vidēji raža, t/ha				
Manuāla veidošana	27,65	22120	-	336	-336
Mehāniski pav. bez retināšanas	28,9	23120	1000	117,5	882,5
Mehāniski pav. ar retināšanu	26,9	23941	1821	117,5	1703,5
Mehāniski vas. bez retināšanas	25,5	20400	-1720	117,5	-1837,5
Mehāniski vas. ar retināšanu	20,5	18245	-3875	117,5	-3992,5
Zarja Alatau (2013)					
Manuāla veidošana pav.	17,1	13680	-	336	-336
Manuāla veidošana pav. un vas.	16	12800	-880	240	-1120
Mehāniski pav. bez retināšanas	14,9	11920	-1760	117,5	-1877,5
Mehāniski pav. ar retināšanu	16,7	14863	1183	117,5	1065,5
Mehāniski vas. bez retināšanas	17,65	14120	440	117,5	322,5
Mehāniski vas. ar retināšanu	16,85	14996,5	1316,5	117,5	1199
Zarja Alatau (2006)					
Manuāla veidošana pav.	17,25	13800	-	336	-336
Manuāla veidošana pav. un vas.	17,2	13760	93	240	-147
Mehāniski pav. bez retināšanas	17,3	13840	186	117,5	68,5
Mehāniski pav. ar retināšanu	16,15	14373,5	-969	117,5	-1086,5
Mehāniski vas. bez retināšanas	15,9	12720	-1116	117,5	-1233,5
Mehāniski vas. ar retināšanu	16,9	15041	-204	117,5	-321,5

Secinājumi

- Ziedu retināšana uzlabo augļu kvalitāti un var dot ābolu vidējās cenas pieaugumu vismaz 0,09 EUR/kg.
- Vainagu mehānizētā veidošana dod lielāku pozitīvo ekonomisko efektu, ja to stādījumos apvieno ar retināšanu.
- Vainagu mehānizētā veidošana un ziedu retināšana visos gadījumos atstāj pozitīvu ietekmi uz darbaspēka efektivitāti. Vidējais produktivitātes pieaugums mehānizēti veidojot ir 30%.
- Nepieciešams turpināt novērojumus, lai iegūtu plašāku datu bāzi, jo mehānizētā kontūrgriešana un ziedu retināšana atstāj ekonomisko ietekmi uz nākamajiem ražas gadiem.